

dette Tilfælde staae over Loven — og naar man, som sagt, nu allerede ved mange Keiligheder føler sig opfordret til at dømme efter et frit Skjøn, vil man føle sig saameget mere opfordret dertil ved Behandlingen af Søretsager. Men jeg tilstaaer, at jeg med Hensyn til min Stemmegivning maaskee ikke nogenstunde har været i større Tvivl end ved denne Keilighed; dog troer jeg, at jeg, for ikke at gribe til det i mine Tanker Urigtige at sige: „stemmer ikke“, efter den Discussion, der er ført, maa føle mig opfordret til at stemme imod de omhandlede Endringsforslag.

Gad: Jeg troer dog, at det sidste erede Medlem har Uret, naar han troer, at det kan være temmelig ligegyldigt, hvad enten de omhandlede Endringsforslag komme ind i Loven eller ikke; thi vel er det ganske sikkert, at Sø- og Handelsretten ogsaa efter den nuværende Ordning ofte vil kunne dømme, uden at der foreligger aldeles lovbestemte Beviser; men Sagen her er dog den, om man vil genere de læge Medlemmer, der sidde i Retten, ved at forlange, at de skulle følge absolut juridiske Bevisregler, som de maaskee ofte ikke ganske kjende; eller om man vil overlade til dem, efter deres Overbeviisning, efter deres Samvittighed og deres Kjendskab til den Slags Sager i Almindelighed, at dømme saaledes, som det forekommer dem, at Sagen forholder sig. Det forekommer mig, at det vil sætte de Mænd, der som Dommere komme i Retten, i en høist ubehagelig Stilling, dersom de, uden at være Jurister, skulle føle sig forpligtede til at dømme efter lovbundne Regler. Hvorfor oprette vi en Handelsret, og hvorfor sætte vi i den læge Folk, naar vi ville beholde de juridiske Lovregler for Beviis i Sagerne? Det er noget aldeles Forkeert; thi det vilde i saa Fald være ene rigtigt kun at lade Jurister dømme, idet man derhos maaskee indsatte sagkyndige Folk i Retten som eedsvorne Raadgivere. Hvis det kun gjaldt om at forandre Procesmaaden, hvis det kun gjaldt om at faae en hurtigere Behandling, hvorfor indskrænke vi os saa ikke

til alene at omordne Forholdet i den Henseende og lade Sø- og Handelsretten blive ved de bestaaende Retter? Nei, vi oprette netop en Sø- og Handelsret, fordi de Sager, som der forekomme, ofte ere af den Natur, at det lovbestemte Beviis kan være svækket paa Grund af Forhold, som ene de Folk, der bevæge sig i den Slags Forhold, tilfulde kunne bedømme.

L. C. Larsen: Den sidste erede Talers Bemærkning foranlediger mig til at gjøre opmærksom paa, at i den nuværende Søret har man et Exempel paa, at en Jurist og 4 eller 5 læge Mænd kunne arbejde sammen ved Dømmes Afgjælse, og det er i mange Aar gaaet godt, uden at jeg veed, at Punktet om Bevisregler har givet Anledning til den allermindste Uanskelighed. Da jeg har Ordet, maa det maaskee være mig tilladt at tilføie en Bemærkning, som jeg glemt før. Jeg fremhævede det Urigtige i, at man vilde indføre forskjellige Beviistheorier i samme Slags Sager, og jeg vil nu med Hensyn dertil henvise til de Lande, som man paaberaaber sig som Exempel. Det er ganske vist, at i Frankrig ere Dommerne i Handelsretterne ikke bundne ved Vidner, men kun alene ved deres Overbeviisning; men jeg troer dog, at der er visse Documenter, der have fuld Beviskraft, naar de ere indrettede i Overeensstemmelse med de Former, der ere foreskrevne i Loven; men hvilke Regler har man for Beviset i de ordinaire Retter der? Aldeles de samme. Altsaa i Frankrig har man i Handelsretterne kun en Anvendelse af de samme Regler, som gjælde i alle andre civile Sager. Gaaer jeg til England, saa er det ganske rigtigt, at der benyttes Nævninger i Handelsretter, men de benyttes ogsaa i alle civile Sager, hvor Parterne ikke ere enige om Factum. Altsaa, disse Lande, som man paaberaaber sig, afgive netop Exempel paa, at man ikke skal indføre forskjellige Beviistheorier i civile Sager, fordi man bruger forskjellige Domsstole, hvilket jo forøvrigt ikke gjælder med Hensyn til England, hvor der ikke er særegne Handelsretter.